Kevyesti kevättöihin Vianorin kautta!
010 401 402 /24h
www.vianor.fi
VIANOR
Member of Nokian Tyres

MAASEUDUN TULEVAISUUS
NRO 36 - PERUSTETTU 1916
MAANANTAINA 25. MAALISKUUTA 2013

Laadukkaat lannoitteet
BELOR PREMIUM
Typpi-rikki 21-24 nyt saatavilla!
Koko Suomen kattava jälleenmyyjäverkostomme Isännän asialla!
www. beloragro.fi

VIIDEN VUOROKAUDEN SÄÄ

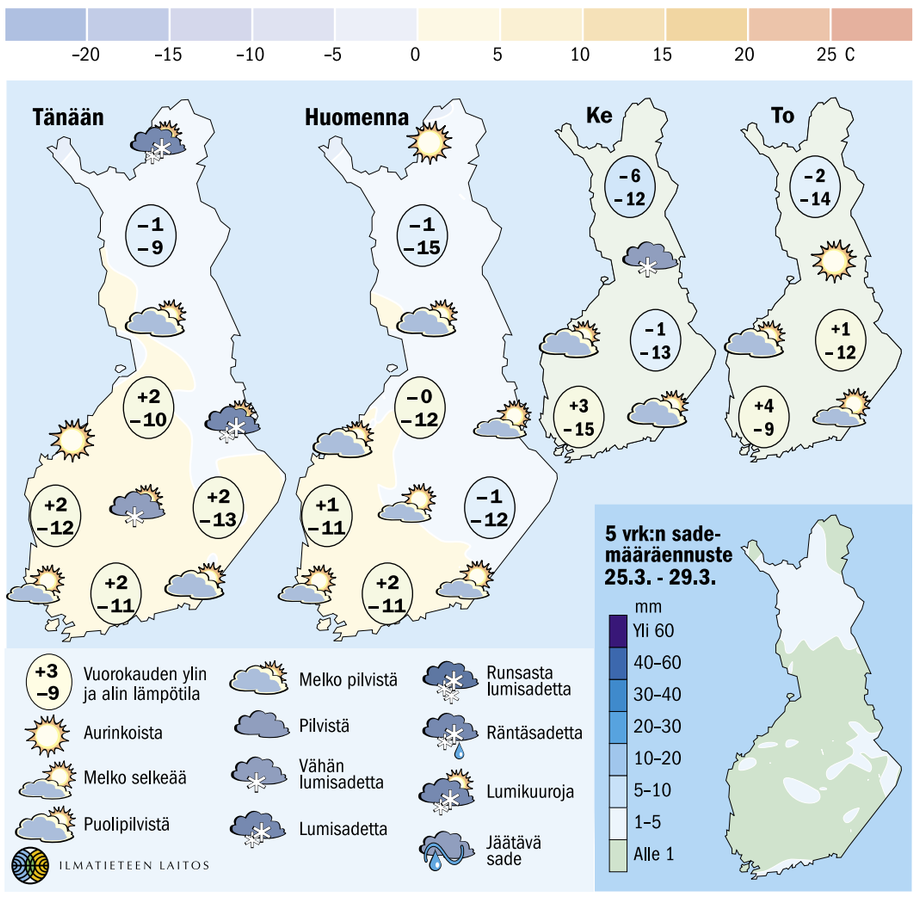

Ilmatieteen laitos täyttää 175 vuotta

Tieteellinen toiminta oli alusta lähtien kunnianhimoista ja laitoksen havainnot ja palvelut edustivat aikansa huippua.

Ilmatieteen laitos perustettiin 175 vuotta sitten. 28. maaliskuuta 1838 Venäjän ja Suomen Suuriruhtinaanmaan keisari Nikolai I allekirjoitti käskykirjeen, jolla Helsingin yliopistoon perustettiin magneettinen observatorio.

Laitoksen johtajaksi määrättiin fyysikko Johan Jakob Nervander. Laitoksen toimialaan kuului magnetismin lisäksi meteorologiset havainnot.

Säännölliset päivittäiset meteorologiset havainnot aloitettiin Turun akatemiassa jo vuonna 1748.

Niitä jatkettiin Turun palon jälkeen Helsingissä. Mittauspaikka on sijainnut Kaisaniemessä vuodesta 1844 lähtien.

Kertynyttä meteorologista ja magneettista havaintoaineistoa pidetään vieläkin tieteellisesti erittäin arvokkaana, koska vastaavanlaisia yhtä pitkiä ja yhtenäisiä havaintosarjoja ei viime vuosisadalta ole säilynyt kovin paljon muualta.

Ennusteita jo 1850-luvulla

Jo 1850-luvulla välitettiin päivittäisiä säätietoja ja ensimmäisiä yksinkertaisia sääennusteita Euroopan eri maiden välillä.

”Tuolloin toiminnalle luotu perusta on edelleen toimiva. Tänäänkin Ilmatieteen laitos vastaa yhteiskunnan ja asiakkaiden tarpeisiin tarjoamalla korkealaatuisia palveluita sekä tutkimustietoa muun muassa päätöksenteon tueksi”, pääjohtaja **Petteri Taalas** sanoo.

Ensimmäiset sääpalvelut eli päivittäiset sääkatsaukset ja -ennusteet alkoivat ilmestyä sanomalehdissä 1880-luvun alussa.

Magneettis-meteorologinen observatorio jatkoi toimintaansa yliopiston alaisuudessa vuoteen 1881 saakka, jolloin se siirtyi Suomen Tiedeseuralle Meteorologisen Keskuslaitoksen nimellä.

Meteorologinen päälaitos irrotettiin vuonna 1918 Suomen Tiedeseuran alaisuudesta Ilmatieteelliseksi keskuslaitokseksi ja valtion virastoksi.

Laitoksen käytössä oli koko valtakunnan laajuinen meteorologinen havaintoverkko ja valmiudet erilaisten ilmatieteellisten palveluiden toimittamiseen kansalaisten ja elinkeinoelämän hyväksi.

Nykyisen nimensä Ilmatieteen laitos sai vuonna 1968.

JAANA KANKAANPÄÄ

Päivittäisiä meteorologisia havaintoja on tehty Suomessa jo vuodesta 1748.

Ilmastonmuutos lisää sääpalveluiden tarvetta

Suomen ilmasto on poikkeuksellisen haasteellinen.

Uusien ja entistä laadukkaampien sääpalvelujen tarve kasvaa jatkuvasti, sillä yhteiskunta on muuttunut entistä sääherkemmäksi.

”Tällä hetkellä etsimme vastauksia muun muassa siihen, miten ilmastonmuutos vaikuttaa eri yhteiskunnan sektoreihin, millaisia uhkia ja mahdollisuuksia muutokset luovat ja millaisia tarpeita yhteiskunta kohtaa tulevaisuudessa”, Taalas toteaa.

Maailman ilmatieteen järjestö arvioi, että viimeisten 30 vuoden aikana luonnononnettomuudet ovat vieneet yli kahden miljoonan ihmisen hengen ja aiheuttaneet suuria aineellisia vahinkoja.

Suurimmat vahingot ovat olleet seurauksena sykloneista, lämpöaalloista, kuivuudesta, tulvista ja erilaisista niistä johtuvista taudeista.

MT

Edelleen kylmiä öitä

SKANDINAVIAN YLLÄ OLEVA LAAJA KORKEAPAINE vähitellen heikkenee ja sen keskus siirtyy alkavan viikon aikana Baltian yli kaakkoon. Suomen yli liikkuu muutama heikko lumisadealue. Pilvisyys on vaihtelevaa, mutta aurinkoisen sään osuus on pilvistä suurempi.

PÄIVÄLÄMPÖTILA on enimmäkseen 3 ja -7 asteen välillä ja yölämpötila -10 ja -15 asteen välillä.

LUNTA KERTYY JAKSON AIKANA 0–2 senttiä, maan itä ja pohjoisosassa 1–5 senttiä.

SEURAAVAN VIIDEN VUOROKAUDEN AIKANA päivälämpötilat hieman kohoavat, mutta yöt ovat yhä kylmiä. Sateet jäävät vähäisiksi.

SÄÄ EILEN

Paikka	Lämpötila	Pilvisyys	Sade 5 vrk
Helsinki	–0	◐	0.2
Kiikala	–2	◐	
Turku	–2	◐	
Jomala	–1	◐	0.2
Pori	–1	◐	
Niinisalo	–2	○	0.1
Tampere	–3	●	0.3
Jokioinen	–2	◐	
Lahti	–1	◐	0.2
Kouvola	–1	●	
Lappeenranta	–1	●	0.7
Mikkeli	–2	●	*
Ilomantsi	–4	◐	0.2
Joensuu	–2	–	0.5
Kuopio	–4	●	0.6
Viitasaari	–1	◐	0.4
Jyväskylä	–1	○	0.3
Ähtäri	–2	●	0.5
Kauhajoki	–4	●	0.3
Vaasa	–1	◐	0.1
Ylivieska	–2	◐	
Kajaani	–3	◐	1.0
Oulunsalo	–2	○	
Pudasjärvi	–4	○	
Suomussalmi	–2	◐	1.8
Kuusamo	–3	◐	1.7*
Rovaniemi	–1	◐	0.2
Pello	0	◐	
Salla	–3	●	1.2*
Sodankylä	–2	●	0.8
Muonio	–2	●	0.9
Kilpisjärvi	–2	●	1.1
Ivalo	–2	○	2.7
Utsjoki	–3	●	2.3

*jaksossa puuttuv(i)a päiv(i)ä

Sää eilen klo 11 ○= selkeää
Sadejakso päättyen eilen klo 8 ◐= puolipilvistä
●= pilvistä

Säällä kuin säällä –Vianor!
010 401 402 /24h
www.vianor.fi
VIANOR
Member of Nokian Tyres

Maatalouden sääpalvelun puhelinnumero
Kaikkialla maassa alueellisena numerosta:
0600 10620
• 24 tuntia vuorokaudessa
• hinta: 0,93 e/min + paikallispuhelumaksu
Ilmatieteen laitoksen

Pyryä Perniössä?
Pakkasta Paltamossa?
Paikkakuntakohtainen täsmäsää
www.maaseuduntulevaisuus.fi mobiili: m.mt1.fi

Rahanarvoiset edut kestotilaajalle!
Maaseudun Tulevaisuuden kestotilaajaetuna saat:
TÄYDELLISEN SÄÄPALVELUN
+ UUSI ETU Lukuoikeuden näköislehteen ja arkistoon
+ UUSI ETU Lukuoikeuden Kantri-kuukausiliitteen näköislehteen
Käytä etusi heti ja kirjaudu osoitteessa:
www.maaseuduntulevaisuus.fi/kirjaudu

Tutkija: 20 susipentueen tavoite on epärealistinen

Susikannan hoitosuunnitelman tavoite 20 vuotuisesta pentueesta ei näytä realistiselta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (Rktl) erikoistutkija **Ilpo Kojola** kirjoittaa laitoksen nettisivulla. Kojola on erikoistunut suurpetojen tutkimiseen.

Maa- ja metsätalousministeriö vahvisti Suomen susikannan hoitosuunnitelman vuonna 2005. Ministerinä oli tuolloin **Juha Korkeaoja** (kesk.) ja ministeriön kala- ja riistaosaston päällikkönä **Seppo Havu**.

Suunnitelmassa poronhoitoalueen ja itäisen Suomen kannanhoitoalueen susikantaan ei tavoiteltu lisäystä. Läntisellä kannanhoitoalueella tavoitteena oli susikannan levittäytyminen ja uusien elinpiirien muodostuminen ”kuitenkin ottaen huomioon alueen asutustiheys ja elinkeinorakenne”.

Pienimmäksi elinvoimaiseksi susikannaksi suunnitelma määritti 20 lisääntyvää paria.

Suurimmillaan Suomen susikanta oli vuonna 2006, vähintään 25 pentuetta. Viime vuosina Suomessa on todettu liikkuvan 13–16 pentuetta.

Hoitosuunnitelman mukainen kannan levittäytyminen länteen on toteutunut. Pentueita on syntynyt sielläkin, missä niitä ei ole tavattu yli sataan vuoteen.

”Susi ei ole uhanalainen”

Susi ei ole globaalisti eikä eurooppalaisittain uhanalainen eläinlaji, Kojola muistuttaa. Itä-Euroopan kanta on arvioitu tuhansiksi ja susi on viime vuosina vallannut vanhoja EU-maita Ranskaa ja Saksaa. Näissä maissa on tällä hetkellä enemmän susilaumoja kuin Suomessa.

Suomen susikannan perinnöllinen monimuotoisuus on Kojolan mukaan nyt pienempi kuin 1990-luvulla, vaikka susia tuolloin oli vähemmän. Rajaliikenne itärajalla on hiljentynyt. Venäjän Karjalan tasavallan susikantaa säännöstellään tapporahat kannustimina.

Synnyinlaumastaan lähteneet nuoret sudet voivat kulkea mihin tahansa Suomessa. Yössä matkaa taittuu helposti 15 kilometriä.

Puolison ja sopivan elinpiirin löytänyt susi perustaa lauman myös sinne, missä aiemmin laumoja ei ole ollut.

Kojolan mukaan susi tottuu nopeasti ihmisen lähelläoloon. Syntyy pihasusiongelma.

Pantasusien seuranta paljastaa, että useimmat sudet välttävät asutusta, jos se on mahdollista. Lounais-Suomessa asutuksen välttäminen on vähintäänkin hankalaa.

”Maaseutuasutuksen pirstomissa maisemissa sudenjälkien öinen ilmaantuminen asuinrakennusten lähelle on kuitenkin vääjäämätöntä”, Kojola muistuttaa.

Hankalat lähtökohdat

Kojolan mukaan lähtökohdat suden pysyvälle asettumiselle ovat hankalat suuressa osassa Suomea. Pohjoisessa ovat vastassa porovahingot, muualla koiravahingot.

Susikonfliktia pahentaa suomalaisten susien voimakas taipumus tappaa metsästyskoiria. Laumojen määrään suhteutettuna sudet tappavat Suomessa enemmän koiria kuin Ruotsissa, missä hirvitiheys susireviireillä on moninkertainen Suomeen nähden.

Lounais-Suomen valkohäntäpeura-alueen ulkopuolella sudella on vähän luontaista saalista, kun verrataan Baltiaan tai Ruotsiin, Keski- ja Etelä-Euroopan maista puhumattakaan.

Koira ei ole sudelle ravintona hirven korvike. Kojolan mukaan on loogista, että susi tappaa koiran reviiriltään, kun luontaista saalista on vähän. Susi ei tiedä, että koiraa ruokkii ihminen.

Etenkin laumaaa johtava, hirvenpyynnissä kokematon nuori urossusi käy herkästi koiran kimppuun.

Ongelmasuden tappaminen ei ole Kojolan mielestä tappio susikannan suojelulle. Tämän periaatteen useimmat hyväksyvät.

”Jos suden halutaan kuuluvan elinvoimaisena pentuja tuottavana populaationa Suomen eläimistöön myös tulevaisuudessa, on muitakin lähestymiskulmia hyvä löytyä”, Kojola korostaa.

Hänestä täytyy tarkastella sekä saaliseläinkantojen merkitystä että elinympäristön sopivuutta ihmisen näkökulmasta.

REIJO VESTERINEN

Eläinsuojelijat: Koira tarvitsee virikkeitä ja kunnon sääsuojan

Koira tarvitsee lajitoverin tai ihmisen seuraa. Ulkona pidettävällä koiralla on oltava kunnon suoja säätä vastaan, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto (Sey) muistuttaa.

Ulkokoirien pidossa suurimpiä ongelmia ovat virikkeettömyys, tekemisen puute, epäkelvot kopit ja puutteellinen vesihuolto.

Sey:n mukaan läheskään kaikki koirarodut eivät sovi ulkokoiriksi. Lainsäädännön mukaan ulkona saa ympärivuotisesti pitää vain sellaisia rotuja, jotka soveltuvat jatkuvaan ulkona pitämiseen.

Rotuja tai koiratyyppejä ei ole erikseen lueteltu. Tulkinta on jätetty eläinsuojeluviranomaiselle, ja tulkinnat vaihtelevat.

Liiton toiminnanjohtajan **Helena Ylisirniön** mukaan jossakin ulkokoirilla pitää olla kaksikerroksinen säänkestävä turkki.

Toisella paikkakunnalla ulkona voidaan pakkasellakin pitää esimerkiksi ohutturkkisia saksanseisojia tai pieniä villakoiria.

SAMI KARPPINEN

Vikellä on tarhassa hirvensorkka nakerrettavana, isäntä vie lenkille ainakin kerran päivässä. Navettarakennuksessa sisällä on vedoton koppi.

Tiivis ja kuiva koppi koiralle

Kaikkien koirien kopit eivät suojaa riittävästi koiraa sääoloilta. Kopin tulee olla tiivis, kuiva ja vedoton.

Pahimmissa ongelmapaikoissa kopit eivät olleet tiiviitä, saati eristettyjä lämmityksestä puhumattakaan. Oviaukoissa ei ollut suojaavia läppiä ja kopin pohja oli kylmä ja kostea.

Ylisirniön mielestä eläinsuojeluasetuksen ilmaukset ”sopiva” tai ”tarvittaessa” antavat liikaa tulkinnanvaraa.

”Hyvä koppi suojaa koiraa kylmältä, kuumalta, kosteudelta ja hyönteisiltä”, Ylisirniö muistuttaa.

Koirien vedensaanti ei ole aina riittävää, kupit ovat nurin tai vesi jäässä.

Ylisirniön mukaan ongelmista yleisin on tekemisen puute. ”Vielä nykyäänkin lukemattomat koirat ulvovat yksinäisyyttään pihan perällä.”

Aivan liian moni koira on unohdettu ketjun päähän tai tarhaan viettämään yksinäistä ja virikkeetöntä elämää. Ylisirniön mielestä on aivan yleistä, että koiria pidetään tarhoissa ilman lajitoverin seuraa eikä niiden liikunnantarpeesta huolehdita.

Laumaeläin ei halua olla yksin

”Koira on laumaeläin ja se tarvitsee lajitoverin ja ihmisen seuraa sekä pureskeltavaa, kaivettavaa ja nuuskittavaa”, Ylisirniö korostaa.

Koiraa ei myöskään saa jättää narun nokkaan petojen saaliiksi.

Yhdeksi epäkohdaksi Ylisirniö luokittaa sen, että koiraa saa pitää ulkotarhassa yksin esimerkiksi teollisuushallin tai autiotalon pihassa, ilman ihmiskontaktia.

Sey:llä on tästä monia surullisia esimerkkejä.

Uudistettavassa eläinsuojelulaissa koirien tarpeet on otettava paremmin huomioon, Ylisirniö vaatii.

Liitto kartoitti viime vuonna ulkona pidettävien koirien elämänlaatua.

Koirien pito-oloja, liikunnan ja sosiaalinen tarpeen tyydyttymistä sekä virikkeiden riittävyyttä selvitettiin eläinsuojeluvalvojille ja -neuvojille suunnatulla kyselyllä.

Sey:llä on noin 80 vapaaehtoista eläinsuojeluvalvojaa ja -neuvojaa eri puolilla Suomea. Vuosittain he tekevät noin 2 000 neuvontakäyntiä ja antavat neuvoja sähköpostitse tai puhelimitse yli 20 000 kertaa.

REIJO VESTERINEN

Pohjois-Pohjanmaalla aloitetaan jään sahaukset

Elykeskukset sahaavat Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan jokien jäätä keväällä tulvavahinkojen välttämiseksi.

Pohjois-Pohjanmaalla jokijäitä sahataan tänä keväänä ainakin Pyhä-, Kala-, Malis- ja Lestijoella. Jääsahaus aloitetaan tällä viikolla Pyhäjoelta. Lapin Simo- ja Tornionjoella jään sahaus alkanee huhtikuussa.

Jääsahausten lisäksi elykeskus poistaa arvioidun tarpeen mukaan jääpatoja jokivesistöistä.

Jäänpaksuuden ja lumen vesiarvojen mittaustulosten mukaan Pohjois-Pohjanmaalla kevään tulvan arvioidaan muodostuvan tavanomaiseksi.

Järvien jäänpaksuus Pohjois-Pohjanmaalla on lähellä ajankohdan keskiarvoja. Pääosassa järviä jää on 50–70 sentin vahvuista.

Jokijään paksuus vaihtelee virtaus- ja säännöstelyolosuhteista johtuen eri jokivesistöissä. Suvantojen jäänpaksuus Perämereen laskevissa alueen joissa on mittaustulosten mukaan 50–90 senttiä. Lumen vesiarvot olivat viime viikon lopulla Pohjois-Pohjanmaalla lähellä ajankohdan normaaliarvoja.

> Jääpatojen seurauksena tulvavesi saattaa paikallisesti nousta hyvinkin korkealle.

Tulvan suuruus riippuu siitä, kuinka nopeasti lumi sulaa.

Vesisateet pahentavat tilannetta etenkin, jos koko valumaalueen lumipeite sulaa samanaikaisesti.

Pohjois-Pohjanmaan elykeskuksen mukaan tulvavahinkojen mahdollisuus on aina olemassa, koska Pohjanmaan vesistöt muodostavat helposti jääpatoja. Jääpatojen seurauksena tulvavesi saattaa paikallisesti nousta hyvinkin korkealle.

Tulvahuiput ajoittuvat yleensä huhtikuun loppupuolelle Lestijoen, Kalajoen, Pyhäjoen ja Siikajoen vesistöissä ja toukokuun alkupuoliskolle Kiiminkijoen, Iijoen ja Kuivajoen vesistöissä.

Sulamisvesiä varastoidaan vesistöjen säännöstelyaltaisiin. Pohjois-Pohjanmaan jokien säännöstelyaltaita on tyhjennetty talven aikana lähelle säännöstelyjen lupaehtojen mukaisia alarajoja.

Vesi- ja tulvatilanteita voi seurata vesistömalleilla. Tietoa vesistöjen tilanteesta löytyy verkkopalvelusta *www.ymparisto.fi/vesistoennusteet*.

MT